

var rede til at støtte en udvidelse af de økonomiske sanktioner, såfremt et sådant skridt skulle vise sig nødvendigt.

Fra dansk side ville man være beredt til at støtte et krav fra 4. udvalg om afskaffelse af alle apartheidforanstaltninger i Sydrhodesia og løsladelse af alle politiske fanger og indespærrede.

Fra *finsk* side udtaltes, at det ikke var berettiget at hævde, at sanktionerne var slået fejl, men såfremt de hidtidige økonomiske sanktioner stadig ikke førte til noget resultat, måtte man drage sine konklusioner og overveje andre og mere effektive midler. Finland kunne stadig ikke anerkende magtanvendelse som et middel til at løse Sydrhodesia-problemet.

Fra *svensk* side mente man heller ikke, at FN kunne opgive den økonomiske sanktionspolitik, fordi denne endnu ikke havde ført til det ønskede resultat. Det var for tidligt at søge at danne sig et endeligt indtryk af sanktionernes virkning. De hidtidige sanktioner havde kun været begrænsede, og fra svensk side kunne man anbefale, at udvalget vedtog en henstilling til sikkerhedsrådet om at gøre sanktionerne altomfattende. Sanktionspolitikken var ikke blevet efterlevet af alle FNs medlemslande, og det ville være berettiget, at Portugals og Sydafrikas manglende overholdelse af sanktionerne blev fordømt, og at der blev søgt en udvej for at kompensere Zambias tab ved at overholde sanktionerne. Sverige kunne ej heller anerkende kravet om magtanvendelse.

Fra *britisk* side blev det fremhævet, at Storbritannien under meget betydelige omkostninger gennemførte sanktionerne, men at ikke alle lande synes at efterleve disse. Sanktionerne var allerede ved at få følelige virkninger i Sydrhodesia, og det var derfor uberettiget at hævde, at de bindende sanktioner ikke havde virket efter deres hensigt. Indbyrdes afvigende beslutninger i generalforsamlingen og sikkerhedsrådet, hvor Sydrhodesia-spørgsmålet stadig verserer, ville svække FNs slagkraft. Det bedste håb for en løsning lå i en enig optræden fra medlemskabets side. Det sydafrikanske politi havde ingen ret til at være i Sydrhodesia, og Storbritannien havde energisk protesteret mod denne tilstedeværelse. Forholdsreglerne mod Smith-regimet måtte være ba-

seret på de almindelige principper, der ligger til grund for FNs pagt. Det ville kræve mere end en politiaktion at nedkæmpe de veltrænede og veludrustede sydrhodesiske væbnede styrker, og magtanvendelse kunne derfor let resultere i en regulær krig, der på grund af den sydafrikanske interesse i Rhodesia kunne sprede sig til hele den sydlige del af Afrika og dermed give stødet til den racekrig, som alle søger at undgå. Sanktionerne havde kun haft lejlighed til at virke i kort tid, og det ville på længere sigt være i Portugals og Sydafrikas egen interesse at efterleve sikkerhedsrådets bindende resolutioner, idet en manglende efterlevelse ville medføre, at disse lande påkaldte sig FNs særlige opmærksomhed.

Portugal understregede sin neutrale holdning i Sydrhodesia-spørgsmålet, hvis løsning udelukkende var et spørgsmål mellem Salisbury og London. Portugals samhandel med Sydrhodesia havde altid været ubetydelig, og den var ikke stigende. Der blev ikke leveret olie til Sydrhodesia fra Mozambique. Der havde altid været en betragtelig transithandel fra Sydrhodesia over Mozambique, og denne ville naturligvis vedblive, så længe de sydrhodesiske varer fandt købere.

Sydafrikas repræsentant understregede, at de sydafrikanske politistyrker først ville blive trukket tilbage fra Sydrhodesia, når der ikke længere var fare for, at terrorister på vej til Sydafrika ville passere sydrhodesisk område. Der var her tale om en legitim forsvarsforanstaltning.

USA, Frankrig og Japan afviste beskyldninger for at have forøget deres samhandel med Sydrhodesia i første halvdel af indeværende år.

4. udvalg modtog ligesom sidste år en anmodning om høring fra Dr. Robert John fra „Friends of Rhodesia Committee“, en privat amerikansk organisation, der er fortaler for Smith-regimet. Denne anmodning blev forkastet med 1 stemme for: (USA) — der mente, at man af principielle grunde burde høre alle, der ønskede foretræde for udvalget — og 66 stemmer imod (afroasiatiske og kommunistiske lande, Frankrig, Israel, Norge og Danmark) — der mente, at Dr. John ikke burde høres, når han gjorde sig til talsmand for en af FN fordømt oprørsregering — medens 25 afstod (vestlige